

LISTA ZACHWAŃ

Kontekst

Cztery testy oceny prezentowane w podręczniku są – jak już wspomniano – wynikiem przeglądu wielu dokumentów klinicznych dzieci, które się jękają. W teście SSC pytano je o różne sytuacje mówienia, w których zgłaszają obecność trudnych emocji i zakłóceń w mowie o różnym nasileniu. Analiza dokumentacji logopedycznej dzieci, które się jękają, uwydatniła fakt, że dzieci nie tylko informowały o klinicznie znaczących obawach w związku z konkretnymi sytuacjami mówienia, ale także wskazywały te same sytuacje jako takie, w których potencjalnie mogą się jękać. Dzieci zgłaszały zmartwienia związane z mową, które zdawały się korelować ze stopniem, w jakim dzieci się jękały.

Z dokumentacji klinicznej wynika także to, że dzieci, które się jękają, starały się poradzić sobie ze swoim przewidywaniem zająknięć i obecnością zakłóceń w mowie, wywołanych konkretnymi sytuacjami i związanych z poszczególnymi dźwiękami lub słowami. Używały różnorodnych technik, by uniknąć spodziewanych trudności w mowie lub pomóc sobie w ucieczce przed dyskomfortem powodowanym przez zakłócenie w mowie.

Zgodnie z przewidywaniami dzieci, które się jękają, wskazywały, że dokonują świadomych modyfikacji, aby poradzić sobie ze swoimi mimowolnymi zaburzeniami płynności. Terapeuci od dawna mieli świadomość tego, że dzieci, które się jękają, „robią różne rzeczy”, by pomóc sobie w mówieniu. Zaskoczeniem była jednak duża liczba „wspomagaczy mowy” stosowanych przez jękające się dzieci, duża liczba różnego rodzaju używanych przez dzieci strategii radzenia sobie. Zaskoczeniem był przede wszystkim wiek dzieci – sześć i mniej lat – zgłaszających takie strategie kompensacyjne. Te oraz inne potrzeby kliniczne, które odnoszą się do oceny i ostatecznie efektu terapii, doprowadziły do stworzenia *Listy zachowań* (BCL).

Test BCL wymienia 35 różnych strategii kompensacyjnych, których używały dzieci szkolne, ponieważ *spodziewały się wystąpienia problemu* lub *miały problem z wydobyciem słów* i sądziły, że skorzystanie z tych zachowań pomoże im wypowiedzieć słowa lub dźwięki bez problemu.

Podczas wypełniania BCL prosi się dziecko o to, by wskazało, czy używa danego zachowania jako „wspomagacza mowy” poprzez zaznaczenie kółkiem odpowiedzi „tak” lub „nie”. Każda odpowiedź zaznaczona jako „tak”, tj. każde zachowanie, które jest uznawane przez dziecko za „wspomagacz mowy”, otrzymuje 1 punkt. Wynik BCL może zatem mieścić się w zakresie od 0 do 35.